

- X. Győzelmek a Jordántól keletre, 31:1-32:42
A. A midianiták veresége, 31:1-54
B. Két és fél törzs letelepedése, 32:1-42
- XI. A táborhelyek felsorolása Ramszészttől a Jordánig, 33:1-49
- XII. Utolsó rendelkezések, 33:50-36:13
A. Kánaán földjére vonatkozó utasítások, 33:50-34:29
1. Az ország birtokbavételének törvénye, 33:50-56
2. Az ígéret földjének határai, 34:1-15
3. Az örökségül kapott területek felosztói, 34:16-29
B. A városokra vonatkozó rendelkezések, 35:1-34
1. A léviták városai, 35:1-8
2. Menedékvárosok, 35:9-34
C. Örökösödés leányágon, 36:1-13

Zarkáné Teremy Krisztina

A Biblia

az európai kultúrában

2015. FEBRUÁR 23.

MÓZES NEGYEDIK KÖNYVE

Zarkáné Teremy Krisztina

5.

A könyv címe: A könyv a *Pentateuchos* (héberül *Tóra*), Mózes öt könyvének a sorban a negyedik könyve, amit a *Számok* könyvének is neveznek, hiszen kétszer is szerepel benne a népszámlálás. A legrégebbi héber elnevezés szerint: „a számlálások ötöde”. Később a bevezető mondat negyedik szava alapján a *Bemidbar* („a sivatagban”) név lett általánossá zsidó körökben. Ez a név valóban helyesen jelzi a tartalmat, hiszen a pusztaságban, a sivatagban eltöltött évtizedekről szóló beszámolókat tartalmazza, tehát ez a cím az idő és a tér meghatározása szempontjából is jellemző. A *Septuagintában* (LXX), az Ószövetség görög fordításában *Arithmoi* („Számok”) címmel szerepel, amit a *Vulgata*, a latin Biblia ezt követve nevez *Numerinek* – ami aztán így honosodott meg a tudományos irodalomban.

A könyv írója: A klasszikus, legáltalánosabban elfogadott nézet szerint a *Pentateuchos* könyveinek egyaránt Mózes az írója, akinek a születéséről, életéről, Istentől kapott megbízatásáról, vezetőként való elfogadtatásáról az *Exodusban* olvashatunk. *Numeri* már érett vezetőként mutatja be Mózeset, aki közvetít Isten és a nép között. Nagy műveltsége, valamint a néppel együtt átélt események, feszültségek, megpróbáltatások révén is kifejezetten alkalmas volt arra, hogy ő jegyezze le a könyvben foglalt események történeteit, a Szentlélek ihletése alatt. Mózes méltóképpen adhatta leírását a héber nép történelméről és jellemzőiről, tetteiről. Kiemelkedő képességű vezető volt, aki az isteni útmutatást következetesen követve olyan egységes vallási közösséggé formálta népét, amelyet sem az idő, sem a nehézségek nem bomlasztottak fel. Tehát *Mózes negyedik könyvének* ihletett beszámolóját és történelmi hitelességét nem lehet könnyen vitatni.

A könyv témája: A *Pentateuchos* könyvei elbeszéli Izrael őseinek a történetét, egészen a teremtésig visszamenőleg, majd az egyiptomi fogság és szabadulás után a második könyv a Sínai pusztában fejeződik be. Ugyanitt kezdődik a negyedik könyv elbeszélése is, méghozzá a felnőtt férfiak összeházasításának történetével, majd a harmadik könyvben felsorolt törvények kiegészítése következik. Az elfogulatlan feljegyzéseket olvasva feltárul előttünk a héberek élete, amint nyomon követjük a nép vándorútját a Sínai-hegytől a pusztán át egészen a Moáb határára való érkezésig, majd a szabályok újabb csoportját találjuk. A *Leviticussal* ellentétben, amely majdnem teljes egészében törvényeket tartalmaz, *Numeriben*, mint az *Exodusban* is a történelmi adatok a törvényekkel váltakozva találhatók. *Mózes negyedik könyve* azért is rendkívül értékes, mert igen részletes leírást ad Izrael történelmének nomád – vándorló – szakaszáról a kivonulástól kezdve a 38. év végéig, ami után bevonultak Kánaán földjére. A könyv az események krónikai beszámolója mellett magyarázza is a történeteket, rámutatva, hogy Isten milyen hűséggel őröködött népe felett a viszontagsá-

- B. Vegyes rendelkezések, 15:32-41
 - 1. A szombatrontó esete, 15:32-36
 - 2. A bojtok rendeltetése, 15:37-41

V. Lázadás az ároni papság ellen, 16:1-17:13

- A. Kóré lázadása és a végkifejlet, 16:1-50
- B. Áron vesszeje kivirágzik, 17:1-13

VI. További törvények, 18:1-19:22

- A. A papok és a lévíták feladatai, valamint juttatásai, 18:1-32
- B. A vörös tehén hamva; a holttestet érintők tisztátalansága, 19:1-22

VII. Az utolsó út eseményei, 20:1-22:1

- A. Kádestől a Jordánon túli területig, 20:1-21:9
 - 1. Mirjám halála, 20:1
 - 2. Víz fakad a sziklából, 20:2-13
 - 3. Edom tiltakozása, 20:14-21
 - 4. Áron halála, 20:22-29
 - 5. Arád királya, 21:1-3
 - 6. A rézkígyó, 21:4-9
- B. Kánaán felé közeledve, 21:10-22:1
 - 1. Az utolsó állomások és az első győzelmek, 21:10-32
 - 2. Óg legyőzése, 21:33-22:1

VIII. Események Moáb határában, 22:2-27:23

- A. Bálám története, 22:2-24:25
 - 1. Bálám útja, 22:2-38
 - 2. Bálám próféciai, 22:39-24:25
- B. Mózes életének utolsó eseményei, 25:1-27:23
 - 1. Bűn és engesztelés Sittimben, 25:1-18
 - 2. A második népszámlálás, 26:1-65
 - 3. Celofhád lányainak kérése, 27:1-11
 - 4. Józsué lesz Mózes utódja, 27:12-23

IX. További törvények, 28:1-30:16

- A. Az évenkénti áldozatok rendje, 28:1-29:40
- B. Nők fogadalmi, 30:1-16

2. Az elsőszülöttek kiváltása a lévíták által, 3:5-51
3. A lévíták feladatai út közben, 4:1-49

II. A lévítákra vonatkozó törvények kijelentése, 5:1-6:27

Különböző vallási rendszabályok, 5:1-6:21

1. A tisztátalanok kirekesztése, 5:1-4
2. A jóvátétel módja és a bűnért való áldozat, 5:5-10
3. A hűtlenség gyanújának tisztázása, 5:11-31
4. A nazíri fogadalom, 6:1-21
5. Az ároni áldás, 6:22-27

III. A sátor felállítása, a kádesi események, 7:1-14:45

A. A szentélyszolgálatok bevezetése, 7:1-9:14

1. A törzsek vezetőinek áldozatai a sátor felszentelésekor, 7:1-88
2. A szentélyben hallható hang, 7:89
3. Az arany gyertyatartó, 8:1-4
4. A lévíták felszentelése, 8:5-26
5. A második páskaünnep, 9:1-14

B. Elindulás a Sínai-hegytől, 9:15-10:36

1. Felhő a sátor felett, 9:15-23
2. Az ezüst kürtök, 10:1-10
3. A felvonulási rend, 10:11-28
4. Hóáb meghívása, 10:29-32
5. Az első út, 10:33-36

C. Zúgolódás és lázadás, 11:1-14:45

1. Bűn Tabéránál, 11:1-3
2. Kesergés Kibrót-Taavánál, 11:4-35
3. Mirjám és Áron bűne, 12:1-15
4. A kémek küldetése, 13:1-34
5. A nép lázadása, 14:1-45

IV. A lévítákra vonatkozó törvények szakasza, 15:1-41

A. Áldozatok, 15:1-31

1. Az égő- és önkéntes áldozatokra, valamint az első zsenyére vonatkozó törvények, 15:1-21
2. A szándékos és a nem szándékos bűnökért való áldozatok törvénye, 15:22-31

gok közepette is. E történetek évezredek keresztül a hit támpontjainak, pilléreinek bizonyultak először Izrael népe körében, később pedig a kereszténység idejében is. A könyv elsődleges célja Isten szentségének, fenségének, szüntelen gondoskodásának, vezetésének kiemelése.

A kiválasztott nép bámulatra méltó előrehaladása mellett szerepelnek még tragikus események is, amelyek elkerülhetők lettek volna, mint pl. az, amikor a tizenkét kém közül tíz hitetlenségbe sodorta a népet, aminek büntetéseként húzódott el negyven évre a pusztai vándorlás, valamint Kóré, Dáhtán és Abirám hatalomvágytól fűtött lázadása, és az azt követő iszonyatos következmények. Az önjelölt vezetőkkel éles ellentétben áll Mózes önzetlen, önfeláldozó magatartása és szinte végtelennek tűnő türelme, amit a nép folyamatos zúgolódása állandóan próbára tett. Isten azonban a nép szükségleteinek természetfeletti módon való kielégítése mellett csodákat tett az általa kijelölt vezetők tekintélyének megszilárdítása érdekében is (amit mégis folyamatosan vitattak a rossz tanácsra hallgató emberek). Mózes, Mirjám és Áron erősségei, érényei mellett a könyv bemutatja még az ő botlásait, gyengeségeiket és küzdelmeiket is; de a bűnbocsánat elnyerésének módjáról is beszámolót kapunk. Olvashatunk még a szigorú isteni ítélezésekről, amelyekre a lázadás és a hűtlenség miatt került sor. Továbbá itt találjuk azokat a törvényeket és rendeleteket is, amelyeket Isten a pusztai vándorlás idején adott: a szentélyre, a táborra és az élet tisztaságára vonatkozó törvényeket, valamint azokat a polgári rendelkezéseket, amelyek révén az izraeliták teljesíteni tudták Istentől kapott feladataikat.

A mai kor kereszténysége számára is különös jelentőséggel bír az, ahogy Mózes *negyedik* könyve bemutatja a népe között lakozó Istent, aki népéről a legapróbb részletekig gondoskodott. Megismerkedhetünk a pozitív ill. negatív szereplők jellemrajzával, döntéseik, cselekedeteik hátterével, a papokkal és a lévítákkal, akik Isten rendelete alapján mintegy kordonként helyezkedtek el a szent sátor körül. A leírások általános jellemzője a történelmi adatok, tények pontos közlése.

A könyv vázlat:

- I. Előkészületek, 1:1-4:49
 - A. A tábor megszervezése, 1:1-2:34
 1. Izrael megszámlálása, 1:1-46
 2. A lévítákra vonatkozó rendelkezések, 1:47-54
 3. A törzsek táborozási rendje, 2:1-34
 - B. A lévíták megszervezése, 3:1-4:49
 1. A papi család, 3:1-4